

finder man ikke, at Retterne ere nævnte i noget Tilfælde. Derimod er der i § 29 givet Bestemmelser om Sagsførerraadets Medvirken. Naar for Exempel en Sagsfører søger Bestikkelse som Sagsfører ved en Ret, der er overordnet den, ved hvilken han hidtil har virket, saa skal det overordnede Sagsførerraads Erklæring indhentes osv. Derimod er der ikke særlig Tale om nogen Erklæring fra den Ret, ved hvilken han har virket, om, hvorledes hans Forhold der har været. Det forekommer mig, at det maa være at tage under Overveielse, om der ikke ogsaa maatte tillægges Rettens Skjøn i saa Henseende en vis Betydning ved Afgangen til Sagsførervirkomheden. Særligt er der jo i det forelagte Lovforslag ikke slettet ind paa nogen af de nævnte Veie, der principielt bryde med den bestaaende Tilstand. Det bygger videre derpaa, kun med enkelte Skærper. Jeg vil nu i Betragtningen deraf slet ikke overse, hvilken den bestaaende Tilstand er, og skjønt jeg altsaa ikke godkjenner Nødvigheden af Forslagets Princip, vil jeg dog gaa med til enhver Forandring i den bestaaende Tilstand, som jeg maa erkjende at være blot et lille Fremstridt, en lille Forbedring, om jeg end ganske vist maa tro, at det ikke vil virke stort. Navnlig maa jeg, naar man henviser til at begrænde Antallet ved de her angivne Midler, fremhæve, at det kun vil virke i Fremtiden; det vil forsaavidt ikke hjælpe i Nutiden, og jeg tror, at det ogsaa i Fremtiden vil virke grumme lidt og grumme sent, og forsaavidt ikke er af en saadan Beslæffenhed, som man maatte ønske. Jeg tror imidlertid, at jeg afviger noget fra den sidste ærede Taler, naar jeg stiller mig paa det Standpunkt, at jeg ikke tør se bort fra, at vi have en bestaaende Ordning, som vedbliver, naar der ikke kommer Forandringer deri. Altsaa i det Dieblif, jeg erkjender, at Forslaget blot hidfører en Forbedring i enkelte Retninger, vil jeg ganske vist gaa med, saa langt jeg paa nogen Maade kan, og i saa Henseende vil jeg bemærke, at der er enkelte Bestemmelser, som ganske vist ubetinget ere heldige, f. Ex. Bestemmelsen i § 9 om, at ingen Sagsfører maa have Kontor til flere Jurisdiktioner; disse fingerede Kontorer, der, saavidt jeg veed, hidtil have eksisteret, forekommer det mig ønskeligt at blive fri for. Hvad derimod angaar de Fordringer, der ere opstillede med Hensyn til 5 Aars Prøve osv., vil jeg i saa Henseende tro, at det dog kunde være heldigt at tage under Overveielse, om man skal gaa ind paa Forslaget, som det foreligger, om der ikke kunde gjøres enkelte Lempelser, navnlig i den Retning, som det forekommer mig, at den ærede sidste Taler antydede, at der kunde gjøres en Forskjel mellem Kandidater og Examinati. Det forekommer mig, at det er noget strengt for en juridisk Kandidat at skulle vente til sit 30te Aar for at kunne blive Sagsfører, medens man kan blive Dommer, naar man er 25

Aar. Her forekommer det mig, at man kunde henvise til det europæiske Princip, at man ikke skal kræve strengere Betingelser for en Sagsfører, end man kræver for en Dommer, og ligeledes forekomme de 5 Aar mig at være en meget lang Læretid. At skulle, naar man først har taget sin juridiske Examen og maatte anvendt 4 til 5 Aar derpaa, gaa endnu 5 Aar og lære hos en Sagsfører, vil stille sig for mig som noget strengt. Jeg vil derfor med Hensyn til dette Spørgsmaal haabe, at det ærede Thing vil tage det under nærmere Overveielse. Der kunde dog, forekommer det mig, være Grund til at tage Hensyn til Forskjellen i det theoretiske Grundlag, som de Paa-gjældende have, og altsaa navnlig til at kræve Mindre af Kandidaterne end af de ustuderede Jurister, saa at man f. Ex. for Kandidaternes Vedkommende nøies med 3 Aar og for de Andre, forsaavidt man overhovedet bevarer deres Afgang til at blive Sagsførere, krævede strengere Betingelser. Det forekommer mig, at der ikke vilde være noget Ubilligt derved. Jeg vil gjøre den Bemærkning, at, naar jeg her har talt om, at der kunde være Spørgsmaal om aldeles at udelukke de ustuderede Jurister fra Retten til Sagsførernæring, vil jeg ingenlunde have det betragtet, som om jeg ikke tilfulde anerkjendte de gode Egenskaber, de ere i Besiddelse af. Jeg har examineret nu i 10 Aar, og jeg vil tilstaa, at de gjennemgaaende have gjort et godt Indtryk paa mig som elskværdige og flittige Mennesker, og der har været dem iblandt dem, som det har været en ren Fornøielse at examinere, saa at jeg ikke paa nogen Maade vil stemme med i, at denne Examen skulde bortfalde; men et helt andet Spørgsmaal er det, om der ikke, naar det viser sig, at vi faae for mange Sagsførere paa den Maade, kunde være Tale om at indskrænke Afgangen for dem.

Dette er i det Væsentlige, hvad jeg havde at bemærke med Hensyn til den første Del af Lovforslaget, og jeg kommer da til den anden Del om Sagsførerraadene. Det er jo en ny Institution, som skal indføres hos os, og som man ligeledes vil indføre med Henvisning til de store Kulturlandes Ordning i saa Henseende. Det fremhæves jo i Motiverne, at Forslaget er stillet i Overensstemmelse med, hvad der finder Sted i de store Kulturlande; men det forekommer mig dog, som det ogsaa blev fremhævet af den ærede sidste Taler, at der er en Uoverensstemmelse mellem Ordningen, som den er foreslaet hos os, og som den bestaar andesteds. Jeg tilstaa, at jeg ikke har haft Leilighed til grundig at studere dette Spørgsmaal, og jeg udtaler mig derfor med Forbehold af Feiltagelser og mulige Berigtigelser; men jeg siger blot, at i den tybste Sagsførerlov ser jeg ingen Institution, der svarer til Overfagsførerraadet, og det er altsaa en ny Institution, det er en Institution, som har den Virkning, at ved Hjælp af den bliver hele Landets Sagsførerstand